

Avaldus

Täielikult auditeeritava, aruandekohustust kindlustava ja mõjusa pangandusjärelvalve korra tagamine pärast ühtse järelvalvemehhanismi kasutuselevõtmist

ELi liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutuste juhtidest ja Euroopa Kontrollikojast koosnev kontaktkomitee:

täheldab, et 2014. aasta novembris loodud ühtne järelvalvemehhanism muutis ELi pangandusjärelvalve ülesehitust, kuna sellega anti euroala pangandusjärelvalve alane vastutus Euroopa Kesk pangale;

märgib, et Euroopa Kesk panga otsese järelvalve alla kuuluvad peaaegu 130 olulise tähtsusega panka, mille varade kogumaht moodustab 22 triljonit eurot;

meenutab kontaktkomitee 8. mai 2013. aasta avaldust *asjakohase auditeerimis- ja aruandekorra tähtsuse kohta majandus- ja rahaliidu ning ELi majandusjuhtimise jaoks*, ja 2011. aasta oktoobris tehtud avaldust *majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta ning teiste ELi majandusjuhtimises toimunud hiljutiste arengute mõjust ELi liikmesriikide kõrgeimatele kontrolliasutustele ja Euroopa Kontrollikojale*;

rõhutab loetletud avaldustes esitatud aluspõhimõtteid, milleks on piisav läbipaistvus, avaliku sektori aruandekohustuse täitmine ja avaliku sektori vahendite asjakohane auditeerimine;

märgib, et ühtse järelvalvemehhanismi loomine toob endaga kaasa uued ülesanded loetletud põhimõtete järgimisel ja rõhutab juba olemasolevaid puudusi, milleks on eelkõige järgnevad asjaolud:

- märkimisväärse arvul kõrgeimatel kontrolliasutustel on ainult osaline mandaat (või puudub see üldse) riiklike järelvalveasutuste ja nende (järelvalve) tegevuse auditeerimiseks, eelkõige riikides, kus järelvalvet teostavad keskpangad;
- peale seda, kui ühtse järelvalvemehhanismi kasutuselevõtuga anti järelvalveroll Euroopa Kesk pangale, on mitmed kõrgeimad kontrolliasutused kaotanud õiguse auditeerida oma riigi oluliste pankade üle tehtavat järelvalvet; ning
- mõned riiklikud järelvalveasutused ei anna oma järelvalve alasest tegevusest aru ühelegi riiklikule ametiasutusele;

täheldab, et teatavate CRD IV direktiivis¹ loetletud finantseerimisasutuste üle ei tee järelvalvet ei Euroopa Kesk pank ega liikmesriikide järelvalveasutused;

märgib, et pangandusjärelvalve asutuste ja nende tegevuse avaliku sektori poolne audit (sealhulgas piiramatu juurdepääs kogu asjaomasele teabele) on tavapärane näiteks Ameerika

¹. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/36/EL (mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelvalvet) artikli 2 lõige 5.

Ühendriikides, Kanadas, Austraalias, Taanis, Rootsis, Prantsusmaal ja Saksamaal; ning seda isegi juhul, kui pangandusjärelevalve kuulub keskpanga vastutusalasse;

täheldab, et kontrollikoda valmistab ette Euroopa Keskpanga järelevalvetegevust käsitlevaid esimesi auditeid, ent märgib, et vastavalt Euroopa Keskpanga seisukohale ei hõlma kontrollikoja mandaat (kontrollida keskpanga tegevuse juhtimise tõhusust) keskpanga järelevalvetegevuse alast poliitikat ja otsuseid;

rõhutab, et paljud kõrgeimad kontrolliasutused on seisukohal, et valitseb tungiv vajadus võimalike riikliku tasandi auditilünkade täitmiseks, mis on tekkinud seetõttu, et riiklike kõrgeimate kontrolliasutuste varasemaid volitusi pangandusjärelevalve auditeerimiseks ei ole kompenseeritud kontrollikoja volitustega Euroopa Keskpanga tasandil.

Kontaktkomitee on seisukohal, et:

auditeerimises on tekkinud lüngad neis euroala riikides, kus riiklike kõrgeimate kontrolliasutuste varasemaid volitusi oma riigi pangandusjärelevalve asutuste auditeerimiseks ei ole asendatud kontrollikoja sama tasandi auditivolitustega Euroopa Keskpanga järelevalvetegevuse üle. Tuleb selgitada, kas ja kuidas mõjutaks kõrgeimate kontrolliasutuste auditivolitusi olukord, kui ühtse järelevalvemehhanismiga peaks liituma mõni euroalasse mittekuuluv riik. Auditeerimises on lüngad ka mõnes riigis, kus riiklikul kõrgeimal kontrolliasutusel on riiklike pangandusjärelevalve asutuste auditeerimiseks piiratud volitused või puuduvad need üldse.

Euroopa Liidus saab täielikult auditeeritava ja aruandekohustust tagava pangandusjärelevalve saavutada üksnes riiklike kõrgeimate kontrolliasutuste ja Euroopa Kontrollikoja tihedas koostöös, mille eesmärk on seni neist lähtuvate riskide minimeerimine ja auditilünkade kõrvaldamine.

Kontaktkomitee soovib suurendada teadlikkust täielikult auditeeritava, aruandekohustust kindlustava ja mõjusa pangandusjärelevalve korra tagamise küsimustes järgnevalt:

kõrgeimatel kontrolliasutustel liikmesriikide ja Euroopa tasandil:

- **kutsuda liikmesriikide kõrgeimaid kontrolliasutusi üles teavitama enda riikide valitsusi ja parlamente nendest küsimustest;**
- **kutsuda liikmesriikide kõrgeimaid kontrolliasutusi üles osalema kavandatud ühises auditis (algus aastal 2015), milles käsitletakse vähem oluliste pankade üle tehtavat järelevalvet valitud ELi riikides; auditi tulemused esitatakse kontaktkomiteele;**

ELi institutsioonidel ja liikmesriikide ametiasutustel:

- **kutsuda Euroopa Parlamenti, Euroopa Liidu Nõukogu, Euroopa Ülemkogu ja Euroopa Komisjoni üles kaaluma Euroopa Kontrollikoja volituste suurendamist Euroopa Keskpanga ühtse järelevalvemehhanismi alase tegevuse auditeerimise alal, muu hulgas vajaduse korral täpsustama ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 20 lõike 7 ulatust ja/või muutma ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 20 lõiget 7 ning EKPSi artikli 27 lõiget 2 ja Euroopa Keskpanga põhikirja;**
- **kutsuda liikmesriikide valitsusi ja parlamente üles suurendama oma riiklike kõrgeimate kontrolliasutuste auditivolitusi (koosõlas võimalustega, mida pakub kõrgeimatele kontrolliasutustele kapitalinõuete direktiivi IV paketi (CRD IV) artikli 59 lõige 2), et need hõlmaksid ka keskpankade ja finantsjärelevalveasutuste auditeerimist;**

- **kutsuda Euroopa Komisjoni üles** tegelema nende küsimustega ühtse järelevalvemehhanismi esimese hindamise käigus, mille tulemused avaldatakse 2015. aasta lõpuks.

Kontaktkomitee rõhutab, et ülalloetletud meetmeid tuleb võtta kiiresti ja koordineeritult, et reageerida asjakohaselt jätkuvalle finantskriisile ja kasutada võimalust võtta kasutusele täielikult auditeeritav, aruandekohustust tagav ja mõjus pangandusjärelevalve kord. See peaks laienema ka finantseerimisasutuste teistele tegevusvaldkondadele (nt kindlustus ja investeeringud).

Kontaktkomitee eesistuja saadab käesoleva avalduse Euroopa Parlamendile, Euroopa Liidu Nõukogule, Euroopa Ülemkogule, Euroopa Komisjonile, eurorühmale ning ELi liikmesriikide parlamentidele ja valitsustele.